

II CURS INTERNACIONAL D'ESTIU D'ESTUDIS MEDITERRANIS

Les ciutats i els seus recursos.

Agents i espais de la política i de l'economia (segles XIV-XVII).

Barcelona, 5-9 de setembre de 2022

Organitzat per la

Secció d'Història Medieval, Història Moderna, Paleografia i Diplomàtica

Departament d'Història i Arqueologia

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Les classes tindran lloc, en modalitat híbrida, a l'Aula Magna de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (carrer Montalegre, 6).

Comitè organitzador

Dolores López Pérez, Salvatore Marino, Ida Mauro, Diego Sola García.

Equip de coordinació

Luis Conde Blázquez, Alberto Martínez Bedmar, Sari Nassar, Jordi Sancho Parra,
Quim Solías Huélamo, Laura Valls Ribas.

Projectes i institucions co-finanzadores

DISCOMPOSE. *Disasters, Communication and Politics in Southwestern Europe* (programa de investigació de la Unió Europea Horizon2020, n. 759829). FÈNIX. *La formación de un entorno internacional de comercio en red: los negocios de un mercader catalán en el tránsito a la modernidad* (Fundación "La Caixa" ID 100010434-2017ACUP0195). GÈNESIS. *Globalización económica y nuevos espacios internacionales: mercados europeos y redes comerciales bajomedievales en el Mediterráneo Occidental* (PID2019-104157GB-I00) "REDIF. *Redes de información y fidelidad: los mediadores territoriales en la construcción global de la Monarquía de España (1500-1700)*" (PID2019-110858GA-I00). Università di Napoli "Federico II" i Università del Molise.

Les ciutats i els seus recursos.
Agents i espais de la política i de l'economia (segles XIV-XVII).

L'objectiu principal d'aquest curs d'estiu és oferir una mirada a la història política i econòmica de les ciutats del Mediterrani al llarg d'una cronologia àmplia, per evidenciar elements de continuïtat i ruptura entre la baixa edat mitjana i la primera edat moderna.

Les classes, impartides per docents i investigadors de diverses universitats i centres de Recerca d'Espanya, Itàlia i França, estan organitzades al voltant de cinc temes principals: la xarxa dels consolats, la diplomàcia urbana, els agents comercials, la resposta a les catàstrofes i el patrimoni arquitectònic i documental relacionat a la història política i econòmica de les ciutats.

Per tal d'oferir als nous investigadors l'oportunitat de presentar i debatre les seves recerques, hi haurà sessions dedicades a tesis doctorals en curs o recentment acabades.

Programa

DILLUNS 5 DE SETEMBRE

9:00 Acreditació de participants, benvinguda i inauguració del curs

10:00 Conferència inaugural a càrrec de JAMES AMELANG (Universidad Autónoma de Madrid), *Discurso e historia urbana: observaciones desde la Barcelona moderna*

11:00 Pausa

Les xarxes dels consolats al Mediterrani

Moderador GIOVANNI MUTO (Universitat di Napoli "Federico II")

11:30 ANTONI FURIÓ (Universitat de València), *Els consolats de mar a la Mediterrània medieval: institucions, agents i legislació marítima*

12:30 LEONARDO SOLER (Universitat d'Alacant), *Consulados y mercaderes en la expansión comercial de la Corona de Aragón*

13:30 Presentació del projecte *Agents i institucions a la xarxa catalana del Mediterrani (segles XVI-XVIII)*, a càrrec de Jaume Dantí (Universitat de Barcelona)

DIMARTS 6 DE SETEMBRE

Diplomàcia urbana. Síndics i ambaixadors de ciutats

Sessió 1. Moderador IDA MAURO (Universitat de Barcelona)

9:00 STÉPHANE PÉQUIGNOT (École Pratique des Hautes Études PSL), *Las diplomacias urbanas. El caso de la Corona de Aragón (ss. XIII-XV)*

10:00 FRANCESCO SENATORE (Universitat di Napoli «Federico II»), *La diplomazia delle città nel Regno di Napoli (XV-XVI sec.)*

11:00 Pausa

Sessió 2. Moderador MARIA SOLER SALA (Universitat de Barcelona)

11:30 MATHIAS LEDROIT (Université Paris Est-G. Eiffel), *Embajadores y síndicos del Consell de Cent en la época de los Austrias: la evolución de un legado del Medioevo*

12:30 Presentació de les investigacions doctorals de Simone Callegaro, Marisol García González, Quim Solías Huélamo

13:30 Pausa

Tarda Visita a la Llotja de Mar de Barcelona

DIMECRES 7 DE SETEMBRE

Els agents del comerç

Sessió 1. Modera DOLORES LÓPEZ PÉREZ (Universitat de Barcelona)

9:00 AMEDEO FENIELLO (Università dell'Aquila), *Una capitale e i suoi commerci: la Napoli aragonese*

10:00 ADELA FÁBREGAS (Universidad de Granada), *Las ciudades nazaríes como espacios de negocio internacional a finales de la Edad Media*

11:00 Pausa

Sessió 2. Modera ROSA LLUCH BRAMON (Universitat de Barcelona)

11:30 PATRICI POUJADE (Université de Perpignan), *Actors del comerç dels confins franco-ibèrics a l'època moderna*

12:30 Presentació de les investigacions doctorals d'Elisenda Gràcia Mont, Sari Nassar, Aurian Meunier

13:30 Pausa

Tarda Visita a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

DIJOUS 8 DE SETEMBRE

Política y economía urbana: artes y fuentes documentales

Sessió 1. Modera SILVIA CANALDA LLOBET (Universitat de Barcelona)

9:00 AMADEO SERRA (Universitat de València), *Imatge, decòrum i memòria cultural en les ciutats de la Corona d'Aragó (segles XIV-XVI): València, cap i casal del Regne*

10:00 JULIEN LUGAND (Université de Perpignan), *Els gremis 'artístics' a Barcelona a l'època moderna*

11:00 Pausa

Sessió 2. Modera SALVATORE MARINO (Universitat de Barcelona)

11:30 ALESSANDRO SILVESTRI (IMF-CSIC, Barcelona), *Fonti per lo studio del commercio e della contabilità nel Mediterraneo tardomedievale*

12:30 Presentació de les investigacions doctorals d'Elisenda Cristià Balsells, Ivan Martínez Araque, Vanessa Martín Nicolàs

DIVENDRES 9 DE SETEMBRE

Desastres naturals i política urbana

Jornada organitzada pel projecte de la Universitat "Federico II" DISCOMPOSE. *Disasters, Communication and Politics in Southwestern Europe*, finançat per l'European Research Council (programa d'investigació de la Unió Europea Horizon2020, n. 759829).

Sessió 1. Modera DIEGO SOLA GARCÍA (Universitat de Barcelona)

9:00 DOMENICO CECERE (Università di Napoli "Federico II"), *Percezioni, paure e risposte alle calamità sulla scena urbana nella prima età moderna*

10:00 ALFREDO CHAMORRO (Universitat de Barcelona), «*Todo sería allí perfecto, si tuviesen un puerto*»: *Gestión y prevención del desastre en las costas de Barcelona en época moderna*

11:00 Pausa

Sessió 2. Modera ELISA NOVI CHAVARRIA (Università del Molise)

11:30 MILENA VICECONTE (Università di Napoli "Federico II") i BEATRIZ ÁLVAREZ (Universidad Complutense de Madrid), *La ciudad después de la catástrofe: prácticas rituales en los espacios urbanos de la monarquía hispánica*

12:30 Presentació de les investigacions doctorals d'Annachiara Monaco, José María Lozano Jiménez, Irene Andreu Candela

13:30 Conclusions a càrrec dels organitzadors

INFORMACIONS

Inscripcions al web de la Facultat de Geografia i Història:

<https://www.ub.edu/insact/alumnes/inici.php?idioma=1&id=2a28ba66bf4681e03983>

Preu de la matrícula: 50,00 € (presencial) o 30,00 € (online, no inclou les visites).

Estudiants UB: 30,00 € (només presencial) amb la possibilitat de sol·licitar dos crèdits de lliure elecció.

Per a més informacions: salvatore.marino@ub.edu diegosola@ub.edu

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Departament d'Història i Arqueologia

Secció d'Història Medieval, Història Moderna, Paleografia i Diplomàtica

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Institut d'Arqueologia
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Institut de Recerca en
Cultures Medievales
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Grup d'Estudis
d'Història del
Mediterrani
Occidental
GEHMO

MAHPA
Research Group on Medieval Art,
History, Palaeography and Archaeology

Programa de doctorat en
SOCIETAT I CULTURA

DIS
COM
POSE
Observatori
de Comunicació
i Política
en Societat
Digital

ARXIU HISTÒRIC
DE LA CIUTAT
DE BARCELONA

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI NAPOLI
FEDERICO II

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DEL MOLISE